

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

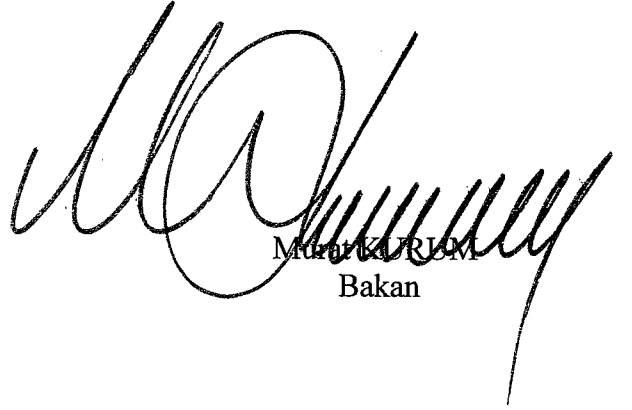
Sayı :30824082-610 - 13122022
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önerelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

MUSTAFA KILIÇDAROĞLU
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEVDA ERDAN KILIÇ'IN
TBMM 7/25768 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/25768
GK 133

SORULAR

İzdemir Termik Santrali'ne ilk çevresel etki değerlendirme (ÇED) olumlu kararı 2010 yılında alındı. Ancak bu karar 2016 yılında Mahkeme tarafından iptal edildi. Buna karşın santral faaliyetlerini sürdürdü. İzmir Valiliği yeni ÇED izni verdi, bu izin de 2018 yılında Mahkeme tarafından iptal edildi. Danıştay ise bu kararı bozarak, santrale onay verdi. 2019 yılında konu Anayasa Mahkemesi'ne taşındı. Yüksek Mahkeme, 13 Aralık 2023'te bölge halkının 'özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine' hükmetti. Buna rağmen şirket yeni bir ÇED başvurusunda bulunarak, süreci yeniden başlattı.

Santral için Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararı üzerine İzmir 5. İdare Mahkemesi 'ÇED olumlu' kararının iptaline karar verdi. Bu arada santralin kapasite artırımı için 12 bin 781 sayfalık bir ÇED Raporu hazırlandı. Bu ÇED raporunun incelenmesi için Ankara'da İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantısı yapıldı. Komisyon üyeleri aynı gün 12 bin sayfalık ÇED Raporunun "olumlu" olduğuna karar verdi ve ÇED raporu askıya çıkarıldı. Bu süre içinde İzmirli, itirazlarını dile getirdiler ve dilekçelerini sunarak Mahkeme kararının uygulanmasını istediler. Ancak karar uygulanmadığı gibi ÇED olumlu kararı verildi. Hukukçular yapılan bu işlemlerin Çevre Hukuk, Anayasa ve bilimle bağdaşmadığını ifade etmektedirler.

Öte yandan İzmir Büyükşehir Belediyesi de santralin ruhsatsız çalıştığı gerekçesiyle mühürleme kararı almıştır.

Bu kapsamda;

- 1)İzdemir Termik Santrali, kapasite artırımı için gerekli Çevresel Etki Değerlendirme Raporu onayının gerekçeleri nelerdir?
- 2)ÇED Raporu onay sürecinde Anayasa Mahkemesi'nin tesise ilişkin olarak bölge halkının özel hayatına saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin kararı dikkate alınmış mıdır?
- 3)İzdemir Termik Santrali İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından mühürlenmesi kararına karşı kapasite artırımına ilişkin ÇED kararı nasıl işletilecektir?
- 4)Foça, Menemen, Çandarlı gibi arkeolojik SİT'ler açısından son derece önemli bir bölge içerisinde kalan Santral, Myrina, Aigai, Gryneion, Larissa, Panaztepe, Thokaia, Pitane gibi önemli antik kentlerin de yakın çevresindedir. Santral'in bu alana vereceği zararlara ilişkin olarak Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve bu alanlarda çalışan uzmanların görüşü alınmış mıdır?
- 5)İzmir Aliağa'da hava ölçüm istasyonlarının son 20 yıldaki sonuçları nelerdir?
- 6)Termik santralin yaratacağı hava kirliliği ve çevre kirliliği tehlikesine karşı hangi önlemler alınmıştır?

CEVAPLAR

1-2-3)Bahse konu proje kapsamında herhangi bir kapasite artırımı yapılmamış olup, İzmir 5. İdare Mahkemesinin 31.12.2024 tarihli ve E.2024/495-K.2024/1898 sayılı kararı kapsamında "*dava konusu işlemin iptaline*" karar verilmiş olması nedeniyle söz konusu proje ile ilgili hazırlanan revize ÇED Raporu Bakanlığımız 13.02.2009 tarihli ve 2009/7 sayılı Genelgesi kapsamında sunulmuştur.

Bilindiği üzere; Bakanlığımız (ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü); gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer

ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları yürütmekle yükümlüdür.

Soru önergesine konu proje kapsamında Bakanlığımızın 2009/7 Genelgesi kapsamında yürütülen ÇED süreci içerisinde projenin çevreye olası olumsuz etkilerinin giderilmesi için alınacak önlemler çevre mevzuatı çerçevesinde öngörülen modelleme çalışmaları ile yapılmış, yapılan tüm bu çalışmalar sonucunda ortaya konulan hesaplamalar ve değerlendirmeler ile hazırlanan tüm raporlar gerek Bakanlığımız gerekse İzmir 5. İdare Mahkemesinin 31.12.2024 tarihli ve E.2024/495-K.2024/1898 sayılı kararı içerisinde yer alan iptal gerekçeleri dikkate alınarak oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyonunda yer alan ilgili resmî kurumlarca incelenerek kurum görüşleri alınmıştır. 2009/7 Genelgesi kapsamında yürütülen ÇED süreci sonrasında 06.03.2025 tarihli ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

ÇED çalışmaları; 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 5491 sayılı Çevre Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmeliklerin ilgili hükümleri ve diğer mer'î mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülmüş ve ÇED Raporu söz konusu mevzuata uygun olarak hazırlanmış olduğundan, Bakanlığımızca gerçekleştirilen iş ve işlemlerde "*Çevre Kanunu'na herhangi bir aykırılık*" ya da hukuka uygunsuzluk söz konusu değildir.

4)Ülkemizde planlanan ve ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza başvurusu yapılan her projenin ÇED süreçlerinde seçilen alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; topografyası, batimetrik özellikleri, ulusal enerji iletim şebekelerine göre konumu, aday sahanın yer aldığı coğrafi bölge ve iklim özellikleri, karayolları ve yerleşim merkezlerine göre konumu, arkeolojik ve kültürel varlıklar ile ilişkisi, doğal koruma alanları ve milli parkla olan ilişkisi, zirai ve sanayi durumu ve aday sahanın lojistik konumu, bölgenin nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri, doğal afet durumu, tarım, turizm, toprak, su, hava ve atmosferik koşulları, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (ÇED Yönetmeliği'nin Ek-5'deki Duyarlı Yöreler Listesi de dikkate alınarak) ve benzeri özellikleri dikkate alınmaktadır.

Bununla birlikte bahse konu proje kapsamında arkeoloji ve sanat tarihi bağlamında üniversite hocaları tarafından arazide detaylı incelemeler yapılmış olup ayrıca İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün uygun görüşü bahse konu proje kapsamında hazırlanan Nihai ÇED Raporu içerisinde yer almaktadır.

5)Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 36 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibarıyla 81 ilimizde 382 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibarıyla tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Söz konusu istasyonlardan elde edilen sonuçlar ise, hem www.havaizleme.gov.tr web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından kamuoyu bilgisine sunulmaktadır.

6)Söz konusu projenin ÇED süreci içerisinde "*İşletmelerin kurulması ve işletilmesi için gerekli esasları, işletmeden çıkan hava emisyonlar ve işletmenin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin önlenmesinin tetkik ve tespiti ile yakıtların ham maddelerin ve ürünlerin üretilmesi, kullanılması, depolanması ve taşınmasına*

ilişkin usul ve esasları kapsamak'' üzere çıkarılan ve halen yürürlükte olan Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü uygun olarak yapılmakta ve bu Yönetmelięe göre yapılan kümülatif emisyon çalışmalarına Nihai ÇED Raporlarında detaylı olarak yer verilmektedir.